

รายละเอียดมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษา (มคอ. ๓)
รายวิชาพระพุทธศาสนากับศาสตร์แห่งการใช้เหตุผล
 (Buddhism and Reasoning Sciences)

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา	วิทยาเขตขอนแก่น/บัณฑิตศึกษา/ คณะพุทธศาสตร์/สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

หมวดที่ ๑ ข้อมูลโดยทั่วไป

๑. รหัสและรายชื่оวิชา	๘๐๑ ๒๐๗ พระพุทธศาสนากับศาสตร์แห่งการใช้เหตุผล (Buddhism and Reasoning Sciences)
๒. จำนวนหน่วยกิต	๓ หน่วย (๓) (๒-๐-๖)
๓. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา	พุทธศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา วิชาเอก
๔. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน	อาจารย์ผู้รับผิดชอบ : พระมหาดาวสยาม วชิรปัญญา, ผศ.ดร. Ph.D. (Pali&Theravada) M.A. (Sanskrit) พธ.บ. (ศาสนา) ศษ.บ. (มัธยมศึกษา) อาจารย์ผู้สอน : ๑) พระมหาดาวสยาม วชิรปัญญา, ผศ.ดร. Ph.D. (Pali&Theravada) M.A. (Sanskrit) พธ.บ. (ศาสนา) ศษ.บ. (มัธยมศึกษา) ๒) พระมหามิตร ฐิตปัญญา, รศ.ดร. พธ.บ. (รัฐศาสตร์) พธ.ม. (พระพุทธศาสนา) Ph.D. (Buddhist studies)
๕. ภาคการศึกษา/ชั้นเรียนปีที่	ภาคการศึกษาที่ ๑/๒๕๖๕ ชั้นปีที่ ๒
๖. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี)	ไม่มี
๗. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisite) (ถ้ามี)	ไม่มี
๘. สถานที่เรียน วิทยาเขตขอนแก่น	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
๙. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด	๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๕

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

นิสิตเข้าใจวิธีคิด แนวคิด ทฤษฎี และหลักการเกี่ยวกับการใช้เหตุผลในพระพุทธศาสนา โดยนำไปเปรียบเทียบกับวิธีคิดและการใช้เหตุผลแบบต่างๆ ของตะวันตก เช่น การคิดในเชิงวิเคราะห์ คือนิสิตสามารถคิดแยกแยะหรือแยกย่อยประเด็นปัญหาต่างๆ เพื่อให้นิสิตรู้จักสังเคราะห์ คือสามารถสกัดสาระสำคัญจากประเด็นที่วิเคราะห์แล้วออกมาเป็น ‘องค์ความรู้ใหม่’ สูการเป็น ‘หลักฐานใหม่’ เพื่อให้นิสิตนำองค์ความรู้ใหม่และหลักฐานใหม่ไปคิดย่อยออกเป็นเชิงกลยุทธ์ อันจะนำไปสู่การทำงานและปฏิบัติอย่างมีแบบแผน เมื่อนิสิตมีความคิดตามลำดับที่กล่าวแล้ว นิสิตทั้งหมดจะเป็นผู้มีความคิดในเชิงสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ เกิดขึ้น และสุดท้ายนิสิตจะกลายเป็นผู้คิดอย่างมเหตุผล ซึ่งการคิดดังกล่าวจะตั้งอยู่บนวิธีคิดและการใช้เหตุผลในพระพุทธศาสนาเถรวาทและมหายานเป็นหลัก

๒. จุดประสงค์การเรียนรู้

นิสิตสามารถอธิบายความหมายของคำว่า วิธีคิด และคำว่า การใช้เหตุผล ได้ เปรียบเทียบวิธีคิดและการใช้เหตุผลแบบตะวันตกกับแบบพุทธศาสนาเถรวาทและมหายานได้ อธิบายวิธีคิดแบบเชิงวิเคราะห์ การคิดเชิงสังเคราะห์ การคิดเชิงกลยุทธ์ และการคิดเชิงสร้างสรรค์ได้ ยกตัวอย่างการคิดแบบเชิงวิเคราะห์ การคิดเชิงสังเคราะห์ การคิดเชิงกลยุทธ์ และการคิดเชิงสร้างสรรค์ได้ อธิบายการใช้เหตุผลตามนัยแห่งตรรกศาสตร์แบบนิรนัยและอุปนัยได้ และนำความรู้ความเข้าใจในวิธีคิดแบบต่างๆ ไปใช้ให้เกิดประสุงสุดแก่ตนเอง ชุมชน สังคม และประเทศชาติได้อย่างสูงสุดสืบไป

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

๑. คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาวิธีคิดและวิธีการใช้เหตุผลในพระพุทธศาสนา โดยเปรียบเทียบเทียบกับวิธีคิดและการใช้เหตุผลแบบต่างๆ ของตะวันตก เช่น การคิดเชิงวิเคราะห์ การคิดเชิงสังเคราะห์ การคิดเชิงกลยุทธ์ การคิดแบบสร้างสรรค์ และการใช้เหตุผลแบบนิรนัยและอุปนัย เน้นศึกษาวิธีคิดและการใช้เหตุผลที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาทและมหายาน

๒. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติงานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
บรรยาย ๔๘ ชั่วโมง ต่อภาคการศึกษา (ทฤษฎี ๓๐ ชั่วโมง และปฏิบัติ ๑๘ ชั่วโมง)	อาจมีการสอนเสริมกรณีที่มีเวลาเรียนไม่ครบ	การเขียนรายงาน กำหนดให้นิสิตทำรายงาน ๑ เรื่อง/คน ฝึกการวิเคราะห์ข้อมูล	๖ ชั่วโมงต่อสัปดาห์

๓. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นิสิตเป็นรายบุคคล

- อาจารย์ประจำรายวิชา ประกาศเวลาให้คำปรึกษาและแนะนำวิชาการแก่นิสิตผ่านตารางการให้คำปรึกษาหรือเว็บไซต์คณะ
- อาจารย์จัดเวลาให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่มตามความต้องการ ๑ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (เฉพาะรายที่ต้องการ)

หมวดที่ ๔ การพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษา

๔.๑ การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนิสิต (จาก มคอ.๒ หลักสูตรมหาบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)

๑. การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนิสิต

คุณลักษณะพิเศษ	กลยุทธ์หรือกิจกรรมของนิสิต
๑. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม	มีการฝึกฝนด้านระเบียบวินัยกิจกรรมมารยาททั้งทางกายและวาจาที่เหมาะสม ความซื่อสัตย์ สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม โดยผ่านกระบวนการเรียนการสอน
๒. ด้านความรู้ลึกในพระพุทธศาสนา	ส่งเสริมให้มีความรู้ทางด้านพระพุทธศาสนาโดยเน้นคัมภีร์พระพุทธศาสนา (พระไตรปิฎก อรรถกถา ปกรณ์วิเสส) และความรู้จักแสวงหาความรู้ทางด้านพระพุทธศาสนาจากแหล่งเรียนรู้อื่นๆ (อรรถกถาธรรมบท พุทธธรรม ฯลฯ) ส่งเสริมให้นิสิตเข้าร่วมกิจกรรมทั้งในระดับชาติและนานาชาติเพื่อส่งเสริมประสบการณ์ด้านพระพุทธศาสนา
๓. ด้านการใช้ภาษาอังกฤษ	ส่งเสริมทักษะด้านการฟัง พูด อ่าน เขียน ภาษาอังกฤษโดยการร่วมมือกับสถาบันภาษา
๔. ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในกระบวนการเรียนรู้และปฏิบัติงาน การใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์
๕. ด้านภาวะผู้นำความรับผิดชอบต่อสังคมและสืบสานศิลปวัฒนธรรม	สอนให้มีความรู้ด้านพระพุทธศาสนา สอนให้มีจิตอาสา สำนึกสาธารณะให้บริการวิชาการด้านพระพุทธศาสนาแก่สังคมและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมไทย
๖. ด้านศักยภาพในการปฏิบัติงาน	ฝึกให้นิสิตเรียนรู้ตลอดชีวิต มีความใฝ่รู้ใฝ่คิด โดยมอบหมายงานให้ศึกษาค้นคว้าวิจัย วิเคราะห์ สังเคราะห์ และวิจารณ์ประเด็นอันเป็นสาระสำคัญทั้งที่เป็นแนวคิด หลักการต่าง ๆ ของสำนักต่างๆ จนสามารถผลิตงานวิจัยที่มีประโยชน์และนำไปประยุกต์ใช้งานให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม

๔.๒ การพัฒนาการเรียนรู้ในแต่ละด้าน (จาก มคอ. ๒ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)

แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum mapping)

● ความรับผิดชอบหลัก ○ ความรับผิดชอบรอง

รายวิชา	๑.ด้านคุณธรรมจริยธรรม						๒.ด้านความรู้				๓. ด้านทักษะทางปัญญา				๔. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ				๕. ด้านทักษะการวิเคราะห์ การสื่อสาร เทคโนโลยีสารสนเทศ		
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔			
๘๐๑ ๓๐๔ พระพุทธศาสนากับศาสตร์แห่งการใช้เหตุผล	○	○	○	●	○	●	○	●	○	●	○	○	○	○	●	○	○	○	○		

๔.๒.๑ คุณธรรม จริยธรรม

ผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม	กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม	กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม
<p>๓.๑.๔ มีความเป็นผู้นำด้านจิตใจ และปัญญา และส่งเสริมให้มีการประพฤติปฏิบัติ ตามหลักคุณธรรมจริยธรรม</p> <p>๓.๑.๖ การยอมรับประเด็นทางศีลธรรมและจริยธรรมอันเนื่องมาจากความหลากหลายทางวัฒนธรรม และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ</p>	<p>๑) จัดการเรียนรู้โดยผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และมุ่งเน้นให้นิสิตมีความรู้ความเข้าใจในสาขาวิชาพระพุทธศาสนา โดยใช้วิธีการเรียนการสอนที่เน้นหลักการทางทฤษฎี และการประยุกต์ทางปฏิบัติในสภาพแวดล้อมจริง กระตุ้นให้เกิดการคิด วิเคราะห์ และตัดสินใจด้วยตนเอง</p> <p>๒) จัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาการศาสตร์สมัยใหม่ควบคู่กับวิชาการพระพุทธศาสนา</p> <p>๓) จัดให้มีการศึกษาค้นคว้าวิจัยด้วยตนเอง ในการพัฒนานวัตกรรมและองค์ความรู้ใหม่</p> <p>๔) ส่งเสริมให้มีการวิจัยและค้นคว้าองค์ความรู้ในพระไตรปิฎกและนอ้างอิงค์ความรู้ที่ค้นพบมาประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม</p>	<p>๑) ประเมินด้วยการสอบวัดผล และหรือ/รายงาน</p> <p>๒) ประเมินด้วยการนำเสนอรายงาน ในรายวิชา และหรือกิจกรรมและประเมินผล/</p> <p>๓) ประเมินด้วยการนำเสนอรายงาน สารนิพนธ์ และหรือวิทยานิพนธ์</p> <p>๔) ประเมินด้วยผลงานวิจัยทางวิชาการและการพัฒนาเผยแพร่สู่สังคมในสื่อต่างๆ</p>

๔.๒.๒ ความรู้

ผลการเรียนรู้ด้านความรู้	กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านความรู้	กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้
<p>๓.๒.๒ มีความใฝ่รู้ใฝ่คิดสร้างสรรค์ในงานวิชาการด้านพระพุทธศาสนา และสามารถบูรณาการองค์ความรู้ในพระพุทธศาสนา กับศาสตร์สมัยใหม่ได้</p> <p>๓.๒.๔ มีโลกทรรศน์กว้างไกล และรู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงของกระแสโลกและสังคม</p>	<p>๑) จัดการเรียนรู้โดยผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และมุ่งเน้นให้นิสิตมีความรู้ความเข้าใจสาขาวิชาพระพุทธศาสนา โดยใช้วิธีการเรียนการสอนที่เน้นหลักการทางทฤษฎี และการประยุกต์ทางปฏิบัติในสภาพแวดล้อมจริง กระตุ้นให้เกิดการคิด วิเคราะห์ และตัดสินใจด้วยตนเอง</p> <p>๒) จัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาการศาสตร์สมัยใหม่ควบคู่กับวิชาการพระพุทธศาสนา</p> <p>๓) จัดให้มีการศึกษาค้นคว้า วิจัยด้วยตนเอง ในการพัฒนานวัตกรรมและองค์ความรู้ใหม่</p>	<p>๑) ประเมินด้วยการสอบวัดผล และหรือรายงาน</p> <p>๒) ประเมินด้วยการนำเสนอรายงาน ในรายวิชา และหรือ/กิจกรรมและประเมินผล</p> <p>๓) ประเมินด้วยการนำเสนอรายงาน สารนิพนธ์ และหรือ/วิทยานิพนธ์</p>

	๔) ส่งเสริมให้มีการวิจัยและค้นคว้าองค์ความรู้ในพระไตรปิฎกและนำองค์ความรู้ที่ค้นพบมาประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม	๔) ประเมินด้วยผลงานวิจัยทางวิชาการและการพัฒนาเผยแพร่สู่สังคมในสื่อต่างๆ
--	---	---

๔.๒.๓ ทักษะทางปัญญา

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา	กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา	กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา
๓.๓.๔ สามารถประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมสมัยใหม่	๓.๑ ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ตามหลักทฤษฎี การคิดต่อยอดองค์ความรู้และการแก้ไขปัญหา ๓.๒ เน้นการเรียนรู้ด้วยตนเองและการปฏิบัติงานจริง ๓.๓ เน้นการเรียนรู้ที่สามารถประยุกต์ใช้กับสถานการณ์จริง โดยใช้ปัญหาเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ ๓.๔ การอภิปราย สัมมนา วิชาการ และการนำเสนอผลงาน	๓.๑ วัดผลจากการนำเสนอผลงาน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการนำเสนอผลงานในชั้นเรียน ๓.๒ วัดผลการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย ๓.๓ การนำเสนอผลงาน การอธิบาย การถามและตอบคำถาม ๓.๔ การนำเสนอผลงานวิชาการสู่สาธารณะ

๔.๒.๔ ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
๓.๔.๓ สามารถใช้ความรู้ด้านพระพุทธศาสนาเข้าชี้นำสังคมในประเด็นที่เหมาะสม	(๓) แสดงภาวะความเป็นผู้นำในองค์กร บริหารการทำงานเป็นทีมได้อย่างเหมาะสมตามโอกาสและสถานการณ์ เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการทำงานของกลุ่ม	๔ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ๔.๑ สังเกตพฤติกรรมและการแสดงออกของนิสิตในหลายๆ ด้าน ระหว่างกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น พฤติกรรมความสนใจ ตั้งใจเรียนรู้ และพัฒนาตนเอง ๔.๒ สังเกตพฤติกรรมการแสดงบทบาทภาวะผู้นำและผู้ตามที่ดี ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ๔.๓ สังเกตพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อเรียนและงานที่ได้รับมอบหมาย การนำเสนอ

		ผลงาน การทำงานวิจัย และการร่วมทำกิจกรรมเพื่อสังคม ๔.๔ สังเกตความสนใจ การแสดงความคิดเห็นเพื่อการแก้ไขปัญหา และพัฒนาตนเอง และกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม
--	--	--

๔.๒.๕ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
-	๑) จัดการส่งเสริม แนะนำแนวทางการเรียนรู้ เชิงสถิติ และการวิเคราะห์ การใช้เทคโนโลยีการสื่อสารในรายวิชา ๒) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะการสื่อสาร และการนำเสนอโดยใช้เทคโนโลยี ทั้งด้วยตนเองและร่วมกับผู้อื่น ๓) จัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้นิสิตได้ฝึกทักษะด้าน การใช้ เทคโนโลยี ประกอบการค้นคว้าและการทำวิทยานิพนธ์	๑) การทดสอบความรู้และเทคนิคการวิเคราะห์และวิจารณ์ทฤษฎีหรือแนวคิดใหม่ ๆ ๒) การทำงานวิจัย ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงขั้นตอนการเขียนรายงาน และการนำเสนอผลงาน ๓) รายงานผล การนำเสนอข้อมูลวิจัย

หมวดที่ ๕ แผนการสอนและการประเมินผล

๑. แผนการสอน

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
๑	- แนะนำแผนการสอนตาม มคอ.๓ - แนะนำการศึกษาวิชาการในระดับปริญญาเอก - ความสำคัญของการใช้เหตุผลต่อวิชาการทางพุทธศาสนา	๓	- แจกแผนการสอน - อธิบายความต่างของคำว่า การให้ความหมายกับการตีความ	พระมหาดาวสยาม วชิรปัญญา, ผศ.ดร.
๒	- ความหมายของการใช้เหตุผล - วิธีคิดในพุทธศาสนา - การใช้เหตุผลในพุทธศาสนา	๓	- บรรยายตาม Power Point - อธิบายพร้อมยกตัวอย่างประกอบ - ถามและตอบ	พระมหามิตร ฐิตปัญญา, รศ.ดร.

			- แสดงความคิดเห็น	
๓	ความสัมพันธ์ของคำสำคัญ ๑) การใช้เหตุผล (Reasoning) ๒) การให้เหตุผล (Argument)	๓	- บรรยายตาม Power Point - อธิบายพร้อมยกตัวอย่างประกอบ - ถามและตอบ - แสดงความคิดเห็น	พระมหาดาวสยาม วชิรปัญญา, ผศ.ดร.
๔	การเทียบเคียงกับศาสตร์ตะวันตก ๑) วิธีคิดและการใช้เหตุในทาง อภิปรัชญา ๒) วิธีคิดและการใช้เหตุในจิตนิยม และอัตวิสัย	๓	- บรรยายตาม Power Point - อธิบายพร้อมยกตัวอย่างประกอบ - ถามและตอบ - สรุปและอภิปราย	พระมหามิตร ฐิตปัญญา โณ,รศ.ดร.
๕	การเทียบเคียงกับศาสตร์ตะวันตก ๓) วิธีคิดและการใช้เหตุในแบบพหุ สังนิยม ๔) วิธีคิดและการใช้เหตุในทางญาณ วิทยา	๓	- บรรยายตาม Power Point - อธิบายพร้อมยกตัวอย่างประกอบ - ถามและตอบ - แสดงความคิดเห็น	พระมหาดาวสยาม วชิรปัญญา, ผศ.ดร.
๖	การใช้เหตุผลตามแบบการคิดเชิง วิเคราะห์ ๑) ความหมาย ๒) แนวคิดและหลักการ ๓) วิธีการใช้เหตุผล	๓	- บรรยายตาม Power Point - อธิบายพร้อมยกตัวอย่างประกอบ - ถามและตอบ - สรุปและอภิปราย	พระมหามิตร ฐิตปัญญา โณ,รศ.ดร.
๗	การใช้เหตุผลตามแบบการคิดเชิง สังเคราะห์ ๑) ความหมาย ๒) แนวคิดและหลักการ ๓) วิธีการใช้เหตุผล	๓	- บรรยายตาม Power Point - อธิบายพร้อมยกตัวอย่างประกอบ - ถามและตอบ - แสดงความคิดเห็น	พระมหาดาวสยาม วชิรปัญญา, ผศ.ดร.
๘	การใช้เหตุผลตามแบบการคิดเชิงกล ยุทธ์ ๑) ความหมาย ๒) แนวคิดและหลักการ ๓) วิธีการใช้เหตุผล	๓	- บรรยายตาม Power Point - อธิบายพร้อมยกตัวอย่างประกอบ - ถามและตอบ - แสดงความคิดเห็น	พระมหามิตร ฐิตปัญญา โณ,รศ.ดร.
๙	การใช้เหตุผลตามแบบการคิดแบบ สร้างสรรค์ ๑) ความหมาย ๒) แนวคิดและหลักการ ๓) วิธีการใช้เหตุผล	๓	- บรรยายตาม Power Point - อธิบายพร้อมยกตัวอย่างประกอบ - ถามและตอบ - สรุปและอภิปราย	พระมหาดาวสยาม วชิรปัญญา, ผศ.ดร.
๑๐	การใช้เหตุผลแบบนिरันย ๑) ความหมาย ๒) แนวคิดและหลักการ ๓) วิธีการใช้เหตุผล	๓	- บรรยายตาม Power Point - อธิบายพร้อมยกตัวอย่างประกอบ - ถามและตอบ - แสดงความคิดเห็น	พระมหามิตร ฐิตปัญญา โณ,รศ.ดร.

๑๑	การใช้เหตุผลตามแบบอุปนัย ๑) ความหมาย ๒) แนวคิดและหลักการ ๓) วิธีการใช้เหตุผล	๓	- บรรยายตาม Power Point - อธิบายพร้อมยกตัวอย่างประกอบ - ถามและตอบ - แสดงความคิดเห็น	พระมหาดาวสยาม วชิรปญโญ, ผศ.ดร.
๑๒	การใช้เหตุผลแห่งคัมภีร์พุทธศาสนา ๑) การใช้เหตุผลในวิสุทธิมรรค	๓	- บรรยายตาม Power Point - อธิบายพร้อมยกตัวอย่างประกอบ - ถามและตอบ - แสดงความคิดเห็น	พระมหามิตร ฐิตปญ โญ,รศ.ดร.
๑๓	การใช้เหตุผลแห่งคัมภีร์พุทธศาสนา ๑) การใช้เหตุผลในวิมุตติมรรค	๓	- บรรยายตาม Power Point - อธิบายพร้อมยกตัวอย่างประกอบ - ถามและตอบ - แสดงความคิดเห็น	พระมหาดาวสยาม วชิรปญโญ, ผศ.ดร.
๑๔	การใช้เหตุผลแห่งคัมภีร์พุทธศาสนา ๑) การใช้เหตุผลในมิลินทปัญหา	๓	- แนะนำลำดับขั้นตอนการ ตีความ - สาธิตการตีความ - แนะนำการตีความที่ดี - ถามและตอบข้อสงสัย	พระมหามิตร ฐิตปญ โญ,รศ.ดร.
๑๕	การใช้เหตุผลแห่งคัมภีร์พุทธศาสนา ๑) การใช้เหตุผลในพุทธธรรม	๓	- แนะนำลำดับขั้นตอนการ ตีความ - สาธิตการตีความ - แนะนำการตีความที่ดี - ถามและตอบข้อสงสัย	พระมหาดาวสยาม วชิรปญโญ, ผศ.ดร.
๑๖	สรุปเนื้อหาทั้งหมดและประมวลผล ปลายภาค	๓	นิสิตทั้งหมดและอาจารย์ประจำ วิชาสรุปเนื้อหาและกำหนดวัน ส่งงานเพื่อรับการประเมิน	-พระมหาดาวสยาม วชิรปญโญ, ผศ.ดร. -พระมหามิตร ฐิตปญ โญ,รศ.ดร.

๒. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

ที่	ผลการ เรียนรู้	วิธีการประเมิน	สัปดาห์ที่ ประเมิน	สัดส่วนของการ ประเมิน
๑		ทดสอบย่อยครั้งที่ ๑ สอบกลางภาค ทดสอบย่อยครั้งที่ ๒ สอบปลายภาค	๔ ๘ ๑๒ ๑๖	๕ % ๒๐ % ๕ % ๕๐ %
๒		วิเคราะห์กรณีการศึกษา ค้นคว้า การนำเสนอ รายงาน การทำงานกลุ่มและผลงาน การอ่านและสรุปบทความ ส่งงานตามที่มอบหมาย	ตลอดภาค การศึกษา	๑๐ %
๓		การเข้าชั้นเรียน การมีส่วนร่วม อภิปราย	ตลอดภาค การศึกษา	๑๐ %

	เสนอความคิดเห็นในชั้นเรียน		
--	----------------------------	--	--

หมวดที่ ๖ ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

๑. หนังสือ

๑.๑ หนังสืออ่านประกอบรายวิชา

กัจจายะ มหาเถระ. เเนตติปกรณ์. กรุงเทพมหานคร : มุลินธิภูมิพโลภิกขุ, ๒๕๒๓.

กীরติ บุญเจือ. อรรถปริวรรตศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยจอห์น, ๒๕๔๐.

_____ . กระบวนทัศน์การตีความ. เอกสารอัดสำเนา, ๒๕๔๗.

_____ . บันทึกปรัชญาของข้าพเจ้า เล่ม ๑,๒,๓. (เอกสารประกอบการสอน) กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ, ๒๕๓๙.

โดนัลด์ เอส. โลเปส. อรรถปริวรรตศาสตร์เชิงพุทธ. แปลโดย พระมหาสมบุญ วุฑฒิกโร, เอกสารอัดสำเนา, ๒๕๔๗.

พุทธทาสภิกขุ. ลักษณะ ๘๐ ประการของพระพุทธศาสนา. กรุงเทพมหานคร : อตัมมโย, ๒๕๓๒.

พระมหาปฐมพงศ์ งามล้วน. ศิลปะในการแปลภาษาบาลี. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๓๒.

พระคันธสาราภิกขุ ธรรมาจริยะ. สังฆนันทนิยาม (หลักการแปล-การแต่งอรรถกถา-ฎีกา). ลำปาง : วัดท่ามะโอ, ๒๕๓๘.

พระพุทธโฆสาจารย์. วิสุทธิมรรคปกรณ์. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๐๙.

พระสังฆรักขิตมหาสามี. คัมภีร์สุโพธาลังการ. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๐๔.

พระพิมลธรรม ฐานทตตมหาเถระ. แนวการแปลพระไตรปิฎก. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๐๗.

พระเทพเวที (ป.อ. ปยุตโต). วิธีคิดตามหลักพุทธธรรม. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ปัญญา, ๒๕๓๗.

แสง จันทรงาม. วิธีสอนของพระพุทธเจ้า. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๔๐.

เสนาะ ผดุงฉัตร. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวรรณคดีบาลี. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๐.

โสวิทย์ บำรุงภักดี. การตีความพระคัมภีร์อริยมรรค. นิตยสารธรรมทัศน์, ฉบับที่ ๒ ปีพ.ศ.๒๕๔๙.

วิศิน อินทสระ. อธิบายมิลินทปัญหา. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๓๕.

พระมหาสมบุญ วุฑฒิกโร. “จิตตมาตรของโยคาวจร การศึกษาเชิงวิเคราะห์บนฐานแนวคิดเรื่องจิตในพระพุทธศาสนายุคต้น”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์ดุสิตบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑.

วีระชาติ นิมอนงค์. “การศึกษาเชิงวิเคราะห์อรรถปริวรรตศาสตร์ในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท”.

สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒.

๑.๒ เอกสารและข้อมูลสำคัญ

ไม่มี

หมวดที่ ๗ การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

<p>๑. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนิสิต</p> <p>การประเมินประสิทธิผลในรายวิชานี้ที่จัดทำโดยนิสิต ได้จัดกิจกรรมในการนำแนวคิดและความเห็นจากนิสิตได้ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. การสนทนากลุ่มระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ๒. การสังเกตการณ์จากพฤติกรรมของผู้เรียน ๓. ข้อเสนอแนะจากเว็บไซต์ ที่อาจารย์ผู้สอนได้จัดทำเป็นช่องทางสื่อสารกับนิสิต
<p>๒. กลยุทธ์การประเมินการสอน</p> <p>ในการเก็บข้อมูลเพื่อประเมินการสอน อาจารย์ผู้สอนได้มีกลยุทธ์ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. การสังเกตการณ์มีส่วนร่วมในเวลาทำการบรรยาย ๒. การแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ๓. ประเมินผลการบรรยายของนิสิตโดยวิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น
<p>๓. การปรับปรุงการสอน</p> <p>หลังจากผลการประเมินการสอนในข้อ ๒ จึงมีการปรับปรุงการสอน โดยการจัดกิจกรรมในการระดมสมอง และหาข้อมูลเพิ่มเติมในการปรับปรุงการสอน ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. มีการพูดคุยระหว่างอาจารย์กับผู้บริหารหลักสูตรเกี่ยวกับการเรียนการสอน ๒. เมื่อพบข้อบกพร่องควรมีการสัมมนาวิชาการเกี่ยวกับการเรียนการสอน ๓. มีการทำวิจัยในและนอกชั้นเรียน เพื่อหาแนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
<p>๔. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนิสิตในรายวิชา</p> <p>ในระหว่างกระบวนการสอนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ในรายหัวข้อ ตามที่คาดหวังจากการเรียนรู้ในวิชา ได้จากการสอบถามนิสิต หรือการสุ่มตรวจผลงานของนิสิต รวมถึงพิจารณาจากผลการทดสอบย่อย และหลังการออกผลการเรียนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์โดยรวมในรายวิชา ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. การทวนสอบการให้คะแนนจากกลุ่มการตรวจผลงานของนิสิต โดยอาจารย์อื่นหรือผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ไม่ใช่อาจารย์ประจำหลักสูตร ๒. มีการตั้งคณะกรรมการในสาขาวิชา ตรวจสอบผลการประเมินการเรียนรู้ของนิสิต โดยตรวจสอบข้อสอบ รายงาน วิธีการให้คะแนนสอบ และการให้คะแนนพฤติกรรม
<p>๕. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนการปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา</p> <p>จากผลการประเมินและทวนสอบผลสัมฤทธิ์ประสิทธิผลรายวิชา ได้มีการวางแผนการปรับปรุงการสอนและรายละเอียดวิชา เพื่อให้เกิดคุณภาพมากขึ้น ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ปรับปรุงรายวิชาทุก ๓ ปี หรือตามข้อเสนอแนะและผลการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ตามข้อ ๔ ๒. เปลี่ยนหรือสลับอาจารย์ผู้สอน เพื่อให้นิสิตมีมุมมองในเรื่องการประยุกต์ความรู้กับปัญหาที่มาจากงานวิจัยของอาจารย์หรือแนวคิดใหม่ๆ

ชื่ออาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา พระมหาดาวสยาม วชิรปัญญา,ผศ.ดร.

ลงชื่อ วันที่รายงาน ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๕

ชื่ออาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร พระมหามิตร ฐิตปัญญา,รศ.ดร.

ลงชื่อ วันที่รับรายงาน ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๕